

4017 O. p. 20.

Pe/25
300

Musi Peter

235

N A V O D

V' BRANJE

SA

MLADOST

NEDELSKIH ŠOL.

TRETJI NATAŠ

V' ZELI, 1846.

NA PRODAJ PER JOSHEFU GAJGERJU.

650709404

И В А В О Д

ВНИМАНИЕ

22

МЛАДОСТ

МЕДЕЛ СКИН ШОЛ

202111346

~~N 1856/1976~~

© 1976

НА ПЛОДЪТ НА ЛЮБОВИ И СПРАВЕДЛИВОСТИ

I. Glasniki.

1.

i u e o a
u e o a i
e o a i u
o a i u e
a i u e o.

II. Tihniki (foglasniki).

2.

j j

je jo ja ji ju
jo ji je ju ja
ej oj aj uj ij
aj uj oj ej ij
je ej ju uj ja aj jo oj ji ij
aj ji oj ju ej ja uj je jo ij.

3.

n n

en on an in un
 ne no na ni nu
 un nu en ne an na in ni on no
 ne ou na in nu an
 a-na, e-na, nu-na.

4.

m m

em im om um am
 me mi mo mu ma
 om mo em me um mu am ma
 mi-na, e-ma, a-ma, ma-na,
 jo-na, mu-ja, ja-ma, me-ja.

5.

r r

er ir ar or ur
 re ri ra ro ru
 ur ru ar ra er re ir ri or ro
 ri or ra er ru ir re ur ro
 ra-na, mi-ra, ra-ma,
 je-ra, ju-ri, re-ja.

il ia al sa ul 6. a ol os ol es

li si ls as lu 1 / es ol os ol es

el ul il al ol

le lu li la lo

ul lu el le il li ol lo al la

la ol li el lu al lo il le ul

lu-na, li-ra, mi-la, ju-la

7.

s s (ſ)

se sa si so su

es as is os us

as sa es se is si us su os so

se us sa os si es su as so is

sa-ra, si-ma, je-se-ra, li-sa.

8.

f f (ß)

fe fo fu fi fa

ef of uf if af

uf fu ef fe of fo if fi af fa

fa of fi ef fu af fo if fe uf

se fe so fo su fu sa fa si fi
 es ef os of us uf as af is if
 ro-sa, ro-fa, si-la, fi-la, o-fa,
 je-sa, fa-je, fe-lo, se-le, re-fa.

9.

Z z

ze zu za zi zo
 ez uz az iz oz
 za az zi iz zo oz ze ez zu uz
 ez zu az zo iz za oz ze uz zi
 ze-na, zi-ma, i-za, mi-za,
 lu-zi-ja, ze-fa-ri-za, ra-za.

10.

sh sh

she sha shi shu sho
 esh ash ish ush osh
 sho osh shu ush she esh ash
 ish sha esh sho ush shi osh
 ne-sha, she-na, ri-sha, shi-la.

11.

fh *ʃh* (fch)

fhe fho fhi fha fhu

efh ofh ifh afh ufh

fha afh fhe efh fhi ifh fho ofh

ofh fhu ifh fha efh fho ufh fhi

fhi shi fhu shu fhe she fha sha

ofh osh ifh ish efh esh afh ash

me-fha, me-sha, ma-fha, ma-sha,

fhi-lo, shi-lo, fhi-ma, shi-ma.

12.

zh *ʒh* (tʃch)

zhe zhu zhi zho zha

ezh uzh izh ozh azh

zha azh zhu uzh zhi izh zho ozh

ezh zho zhi azh zhe ozh zhu izh

re-zhi, zhe-lo, o-zha, le-zha.

13.

h *h*

ha he hu hi ho

ah eh uh ih oh

hi ih ha ah he hu uh ho oh
 eh ha ih hu oh he ah hi uh ha
 mi-ha, hi-fha, ma-zhe-ha, mu-ha.

14.

k /k

ka ko ke ku ki
 ak ok ek uk ik
 ku uk ka ak ke ek ko ok ki ik
 ok ki uk ka ek ko ik ku ak ke
 ko-sa, ko-fa, ka-zha, ka-fha,
 ko-sha, ko-zha, ko-ko-fhi.

15.

g /g

ge gi gu go ga
 eg ig ug og ag
 gi ig gu ug ge eg go og ga ag
 og ga ig ge ug go eg gi ag gu
 gi ki ga ka ge ke gu ku go ko
 eg ek og ok ug uk ig ik ag ak
 gu-ga, ku-ga, go-fi, ko-fi, go-fha,
 ko-sha, go-ra, ku-ra, gu-ra.

16.

f f

ef af of if uf

fe fa fo fi fu

of fo ef fe uf fu if fi af fa

fi af fo uf ef fo if fa of fe

fa-ra, fi-ga, se-ra-fi.

17.

v v (w)

ve va vu vo vi

ev av uv ov iv

va av vi iv ve ev vo ov vu uv

iv vu av ve ov vi uv va ev vo

ve-ra, vi-no, va-ga, le-vi-za,

vi-sha, vi-sha, vo-so-vi.

18.

b b

be bo ba bu bi

eb ob ab ub ib

ub bu ib bi ob bo eb be ab ba

bi ob bu ab bo eb ba ib be ub

be-ba, ri-ba, be-ri-lo, bo-ri,
ba-bi-ze, be-re-jo, go-be.

19.

p *p*

pe pa pu pi po

ep ap up ip ob

pu up pe ep pa ap po op pi ip

op ob ip ib up ub ep eb ap ab

pe be po bo pi bi pa ba pu bu

pa-fe, pi-she, po-bi-ra,

po-ko-pa-va, pe-ri-ze, pe-re-jo,

po-bi, re-po, pi-pa-jo.

20.

d *d*

de do di du da

ed od id ud ad

du ud da ad do od de ed di id

od de ud di ad do ed do id da

di-vi-za, de-she-la, do-li-na,

o-ba-di, bo-de-jo, du-she, fo-di.

21.

t t

te tu ti to ta

et ut it ot at

te de ta da ti di tu du to do

ot od ut ud it id at ad et ed

te-ri-ze, te-re-jo, to-zha, po-bi-ja,
ma-ti to-la-shi-jo dé-te *).

22.

á é í ó ú á'é'í'ó'ú **)

à è ì ò ù à'è'ì'ò'ù ***)

dá, bo-gá, se-lé-na, ré-pa, lo-vi-ti,
re-dí-ti, nó-ga, tó-na, ú-ra, ú-ta,
ràt, tá-kó, te-dèj, ì-má, tò bò,
lùzh, ùzh.

---

*) In der Aussprache des hohen é wird in Steiermark ein j nachgehört: déte — dejte, mésto — mejsto; in Kärnthén aber ein ie: lèp — liep, grêh — grieh.

**) ['] Tonzeichen eines gedehnten Vocales.

***) ['] Tonzeichen eines geschärften Vocales.

III. Ne lozhliivi tihniki.

1.

nj lj mr ml mn

shu - ga - nje, she - lje, dja - nje,
lju - bé - sen, mré - sha, mre - na,
mla - dí - ka, mlá - ka, mno - shi - za.

2.

br bl pr pl psh

brá - na, bré - gi, bla - gó, ble - ki,
pre - ró - ki, pra - vi - za, ple - vi - za,
pla - ni - na, pshé - no, pshé - ni - za.

3.

dr dl dn tr tl

drô - she, dru - shí - na, dla - ka,
dla - ni, dne - vi, tra - va, tla,
tla - ka, tro - jí - za.

4.

hr hl kr kl kn km

hro - va - tje, hra - mi, hla - zhe,
 hló - di, kra - zha, kró - fi, klá - da,
 klé - fhe, knô - fi, kné - si, kme - tji,
 kma - lo.

5.

gr gn gl fr fl

grá - ba, grê - da, gna - da, gni - da,
 gla - va, gli - na, fra - zha, fri - ga,
 fla - fha, fla - sha.

6.

ft fr ftr fl fn fm

fté - na, fta - va, fré - da, fra - ka,
 ftré - ha, ftru - na, flí - va, flá - va,
 fnó - pi, fmô - la, sme - tí.

7.

sr sl sn sm sv

sré - ka, sro - zhi - lo, slo - gi, sla - te -
 ni - za, sna - ni, smo - ta, sve - ri - na.

8.

sd sdr sb sbr sg

sdi-hu-je, sdra-shi, sbí-ra, sbró-
ja, sgu-ba, sgó-vo-ri.

9.

shr shl shn shm shv

shre-be, shli-za, shlé-bi, shni-
dar, shna-bli, shma-ha-ti, shva-
di, shvê-plo.

10.

**fhr fhl fhk fhp fht fhn
fhm fhv**

fhrô-ko, fhla-pa, fhko-pa, fhpe-
la, fhta-zu-na, fkufh-na-va,
fhmar-je, fhve-dra, fhvi-ga.

11.

zhr zhl zhm zhv

zhre-shna, zhlô-veki, zhme-
ri-ka, zhve-ka.

12.

ble-ki, blek, blif-ki, hlifk, bre-gi,
brég, pra-gi, prag, pre-sto-pi,
pre-stop, plo-hi, ploh, pſhe-no,
pſhen, dra-shi, drash, dla-ni, dlan,
tre-fem, tref, tla-zhi, tlazh, knô-fi,
knof, klo-pí, klop, kme-tji, kmet,
kru-ha, kruh, gli-ha, glih, gri-zhi,
grizh, ſta-va, ſtav, ſtru-na, ſtrun,
ſme-ti, ſmét, srê-ka, srek, slé-ga,
slég, smo-ta, smot, sbo-ri, sbor,
sguba, sgub, shre-blar-ji, shre-
blar, ſhro-ko, ſhrok, ſhtri-ki, ſhtrik,
zhre-po-vi, zhrép, zhle-ni, zhlen,
jêzh-me-na, jêzh-men.

Velike zherke.

a A a A

Am-brosh, Av-gu-ſhtin, An-ton,
A-bel, A-da-mov ſin, je pervi

dar (ofer) ne - vo - shli - vo - sti
bíl *)

An-ge-lov o-pra-vi-lo je, Bo-ga
po-vik-sho-va-ti.

b B *b B*

Blash, Bosh - tjan, Bar - ba, zhlô-
vek o - bra - zha, Bog o - ber - ne.

Bla - gor jim, kté - ri po - flu - sha - jo
bôsh - jo be - fé - do.

Bol - shi je hra - nje - no jaj - ze, ko
sné - den vol.

d D *d D*

Do - nat, Da - vid, Da - ni - el.

*) Das I lautet als v:

1. Wenn es am Ende mit einem vorhergehenden gedehnten oder geschärften e, i oder o steht, als: vogel — vogov, — pobil — pobiv, sol — sov;
2. in der Mitte eines Wortes nach dem e und o, vor einem Consonanten: belz — bevz, dolg — dovg;
3. die Sylben el und il lauten in mehrsylbigen Wörtern, wo kein Nachdruck darauf fällt, meistens als u: hotel — hotev, molil — moliv.

Dô-bre vo-lje môfh-ne ko-le.
 Danf te vse zha-stí, jut-re fhé sa-
 pu-stí.
 Dô-bro de-lo se sa-mo hvá-li.

e **E** e *E*

E-va, E-ma, E-sav, E-li.
 E-li-ja je sta-no-val v' fho-to-ri
 u-bosht-va.
 E-den dru-gi-ga bu-ta-ro nô-si-te.
 En kri-vi-zhen vi-nar de-sét pra-
 vizh-nih u-jé.

f **F** f *F*

Franz, Fe-likf, For-tu-nat.
 Fi-lip, Flo-ri-jan in Fer-di-nand
 so mô-ji brat-je.
 Fri-do-lin je so-se-dov sin.

g **G** G *g*

Grê-gor, Ga-bri-el, Ga-li.
 Gô-la ref-ni-za je nar bol-fhi
 no-vi-za.

Gor-je vam, k' se smé-ja-te; sa-
kaj jo-ka-li bo-ste.

Gor-je ti, kte-ri zhaš po ne-brid-
nim tra-tišh, in dru-ge po-huj-
shu-jesh.

h H *h H*

He-ro-desh, Hen-rih.

Ho-di-te, do-kler luzh i-ma-te.

Hva-li Bo-ga, in Bog te bo hva-lil.

Hu-dôb-ni sa-mo-re le ne-kaj
zha-fa le-gáti; sad-nizh pa ref-
ni-za po si-li na dan pri-de.

i I *i I j J j J*

I-sak, Ja-kob, Ju-ri, Ja-nes.

Já-bo-ko ne pa-de da-lezh od
dre-vé-fa.

Is majh-ne if-kre ve-lik ô-gen
u-šta-ne.

I-mej vse-lej in pov-sod dô-bro
vést.

k K *k K*

Kla-ra, Ka-tra, Kajn.

**Kar mla-di ne vé-jo, jim sta-ri po-
vé-jo.**

Kdor prav shi-ví, tu-di prav u-zhí.

**Ka-dar nar-bolj i-gra tê-zhe, ji
o-ber-ni hit-ro ple-zhe.**

l L *l L*

Li-sa, Li-pek, Le-o-pold.

**Lej! to je pra-vi Is-ra-elz, v'
kté-rim svi-ja-zhe ni.**

**Lo-shej mu je ter-pe-ti, kdor i-ma
to-var-sha ter-ple-nja.**

m M *m M*

Ma-ti-ja, Marka, Mar-tin.

**Med va-mi sim, ka-kor flu-shav-
nik.**

**Kdor sa ból-ne mó-li, on s' Je-
su-sam La-zar-ja ob-jif-ku-je,**
2*

in s' Ma-ri-jo in s' Mar-to ob-
jo-ku-je.

n N *n N*

Ne-sha, Najm, Ni-ni-ve.

Na-va-da i-ma she-les-no fraj-zo.

Ne pri-jas-ni se s' hu-do-bi-jo.

Ne dol-gi-ga, am-pak sve-ti-ga
shiv-le-nja si vo-fhi.

o O *o O*

O-zha-ki, O-to, O-ti-li-ja.

O-sta-ni-te tu-kaj, in zhuj-te s'
me-noj.

O-blé-ka Je-su-so-va je po-nish-
nost.

p P *p P*

Pe-ter, Pi-uf, Pavl, Pa-pesh.

Po-ter-pesh-li-voft vse pre-ma-ga.

Po-zhaf se da-lezh pri-de.

Po-ni-shen in krô-tek je vřim ljub.

r R r R

Ro-sa, Ro-pert, Re-ga, Rok.

Ref-ni-zo pov-fo-di shi-her go-vo-rifh.

Ré-ve-sha ni-ko-li ne sa-ni-zhuj.

Rah-la be-fé-da ne-vo-ljo u-to-la-shi.

f S f S

Şen-za, Şla-na, Şla-ma, Şlon.

Şvet zhlô-vek miſ-li le ſve-te re-zhí.

Şte-sa zha-ſti je le-de-na gas, ki hi-tro svo-de-ni.

Şmert ſta-re po-ko-ſí, mla-de po-ſtre-li.

s S s S

Sa-klad, Sves-da, Sgod-ba.

Sgo-daj sazh-ne shga-ti, kar kro-pi-va má o-ſta-ti.

Svéſt pô-ſel ſhkod-li-ve re-zhí sa-mol-zhí, dô-bre po-vé.

fh **Sh** *sh* *Sh* **sh** **Sh** *sh* *Sh*

Şhi-ba, Şhi-lo, Şha-loft, Shê-na.
Şhi-ba krot-koft u-zhi.

Shiv-le-nje pra-vizh-ni-ga je, dô-
bro dé-la-ti, in hu-do ter-pé-ti.

t **T** *t* *T*

To-bi-ja, To-mash, Til, Te-re-
si-ja.

To-lo-vaj je na kri-shu mi-loft
do-fe-gel.

Tvoj dô-ber duh, o Bog! me vo-di
po rav-ni po-ti.

u **U** *u* *U*

Ur-sha, Urh, Ur-ban, U-ta.

U-zhe-ni-ki so tvô-ji dru-gi sta-
ri-shi.

U-men bres pre-mis-li-ka nizh ne
sto-ri.

v V v U

Vin-zenz, Va-len-tin, Vit.

Ve-li-ke fker-bí sgo-daj la-fi
u-be-li-jo.

V' stva-réh ní no-bê-ne sta-no-
vit-no-si.

Vse svô-je dé-la v' lju-bés-ni de-
laj-te.

z Z z Z

Za-ha-ri-ja, Ze-fa-ri-za, Ze-na.

Ze-far-ju daj, kar je Ze-far-jo-vi-ga.

Za-héj! sto-pi ur-no dôl, kër da-
nef mo-ram v' tvô-ji hi-sihi o-si-ti.

zh Zh zh Zh

Zher-ka, Zhaft, Zhu-da, Zhizh.

Zhe vlé-zhefh o-zhe-ta do pra-ga,
te bo-do tvô-ji o-tró-zi zhes
prag su-ni-li.

Zhizh ne da nizh.

Ma-le na-tif-nje in pif-nje
zher-ke.

a b d e f

a b d e f

g h i j k

g h i j k

l m n o p

l m n o p

r s f sh fh

r s f sh fh

t u v z zh

t u v z zh

Ve-li-ke na-tif-nje in pif-nje
zher-ke.

A B D E F

A B D E F

G H I J K

G H I J K

L M N O P

L M N O P

R S S Sh Sh

R S S Sh Sh

T U V Z Zh

T U V Z Zh

Vôd-be sa ras-fta-vo be-fe-di.

1.

Ka-dar v' vezh-slosh-nih be-sé-dah
tih-nik (soglasnik) med glas-ni-ka-ma
sto-ji, ga jé-mlji k' po-sled-ni-mu
sló-gu:

go-si, ra-ze, ri-be.

2.

Zhe sta dva tih-ni-ka med glas-ni
ka-ma, jé-mlji per-vi-ga k' per-vi-mu, in
dru-gi-ga k' dru-gi-mu sló-gu:

slad-ko, gren-ko, zher-ka.

3.

Tih-ni-ki, kté-ri se od kon-za be-
se-dí sni-de-jo, o-sta-ne-jo tu-di v' sre-di
sku-pej, in bo-do k pri-de-jó-zhi-mu
sló-gu vse-ti:

mé-sto, go-spa-pri-prost.

4.

Ka - kor je be - sé - da so - stav - le - na, se
tu - di ras - stav - lja:

nad - le - ga, pred - na - shaj,
ras - lo - zhi.

Snamenja med besédami.

1.

Prenéhljej (,) ti pokashe, de ondi v'
bránji nekoliko prenéhaj:

*Kdor pregrèho déla, si per -
pravljja strashten kônez, pride ob
dôbro imé, sgubi mir, si terplenja
nabíra, si shalost nakopuje, in
veselje do dôbriga sgubi.*

2.

Napizhje (;) dalji prenéhljej:

*Bogastvo sapeljuje v' skušt -
njáve; dnar slepi; veselje dosti -*

krat popáží; gosti rodijo smert;
uzhenosti napihujejo; oblast déla
prevsétnost; zhašt nezhimernost.

3.

Nastopljej (:) kashe, de nastopi go-
vorjénje ktériga, alj kak perstávik; torej
she bolj postoj:

Govori vedno v' svojih molit-
vah tako: Ózhe! le tvoja, ne
môja volja se vselej sgodi: stori
s' menoj, kakor je tebi dopadljivo,
in meni dóbno.

4.

Konzhaj (.) kashe, de je ostavik go-
vorjénja konzhan:

Kdor reveshu pomaga, Jesu-
su róko podá. Kjer je urna po-
korshina, ondi je vesela vést.

Kjer je bratovska perjasnost,
 ondi je sladko veselje.

5.

Klizáj (!) poméni klizánje, zhudénje,
 shalvánje; sa to se glaf povsdigne:

Gospóda so nam vséli! Mir
 vam bodi! jes sem, ne bojte se!
 Moj Bog in Gospód!

6.

Vprasháj (?) rasodéva oprashánje:

Adam! kej si? Kajn! kej
 je tvoj brat Abel? Ali s'he shivi
 moj stari ózhe? Kako se mu
 godi? Kdo se me je doteknil?
 Zhegava je le ta podoba? Sa-
 kaj ti mene bijesh?

7.

Pomifhljáj (—) hozhe, de poséбно pomifli, kar se je réklo, alj kaj bi se móglo rézhti:

Mladénezh Jesus je saftal v' Jerusalemi, in njegovi starishi niso védeli — in je shel s' njimi in jim je podloshen bil.

Kaj je moj brat v' jési storil! Ušel je nosh, in si — kof kruha vresal.

8.

Oklepáj ( ) oklepa beséde, ktére med to govorjenje rávno ne gredó, alj sa teshko sastopne bolj sastopne:

Sapelivi spol! She perva shena (Eva) je svojiga moshá (Adama) sapelala. Zhe pshe-

nizhno serno (bôshja beseda) v'
dôbro semljo (v' perpravno serze)
ne pade, ostane bres jadü.

9.

Ushésza (,,) obsegajo beséde od kogá
drugiga vséte:

„Gospód! spomni se mene,
ko pridešh v svojo kraljestvo,“
je djál ponishni tolovaj. In
Jesus mu je odgovoril: „Go-
tovo ti povém, shè danes bosh
s' menoj v' paradishi.“

10.

Vésaj (-) véshe rasdeljeno besédo:

Pra-vi-zhen sod-nik je vse
hva-le vré-den.

Shlahne jagode lépih naukov.

1. I.

Ako sherjavko podpíhasth, tak bo sazhela
goréti:

Ako pa plunesh na njo, tak bode mogla
umreti.

2. II.

Ako zvetiza preshrôka zvetí
Rada bres vfiga sadú obletí;
Kar po preshrokim prehitro floví,
Rado tud' hitro poshtenje sgubí.

3. III.

Bogú se o' roke daj, kar sazhnesh alj nehash;
Kar on s' teboj storí,
To vse prav naredí.

4. IV.

Drag ino rahel je zhas,
Drashej kakor slató, ino tenshi ko las.

5. V.

Greshnika djanje, in pa otrôka,
Nobêno pametno ní:
Sdaj svôjo pregreho objoka,
Kmalo pa sopet greshí.

6. VI.

Hozhefh s' plugam prav orati,
 Morash sam sa nja dershati.
 Šamo delo lastnih rok,
 Rad poshegna vezhni Bog.

7. VII.

Hudôbnesh na gori krivize sedí,
 Pravizhen pogosto pod goró jezhi;
 Pa svet se obrazha, bo svernîl goró,
 Pravizhen bo sgôraj, krivizhen pod njo.

8. VIII.

Ljubésen poshtena nam serze osdravla,
 Neframa, nezhišta pod semljo naš spravla;
 Kerfhanfska nam svete nebesa odpre,
 Posvetna, pregréfhna nam pekel pershge.

9. IX.

Metuli ino shtimanzi so si podobni to-
 varfhi:

Lepo se oblazhijo od svunaj,
 Malo velajo od snotraj.
 Veter metulam lepoto pobrifhe,
 Šrofhna shtimanzam hodnika pojíshe.

10. X.

Pravda je prasna havda:
Velik dobizhek obéta,
Pa premoshenje od hishe pométa.

11. XI.

Sgodaj sazхни dôbro fjati,
In po dôbrim se ravnati,
Le na pravo rôko se podaj,
De bofh enkrat v' starosti
Bres ufake shalosti
Še osiral v' svoje dni nasaj.

12. XII.

Vesha se tak dolgo luzhi obésha, dokler
se sasmodi;
V' flabo pajdashijo fanti ino deklete tak
dolgo tishijo, de se nedolshnost
sgubi.

13. XIII.

Zhaf trojne stopinje ima:
Pozhafi prihodnost nastopa, kakor blifk
prizheozhnost beshí,
Vékomaj tiho pretezhnost stoji.

14. XIV.

Kar se v' mladosti navuzhísh,
S' tim se sa starost preskerbíšh.

15. XV.

Vse, karkolj dôbriga vésh ino snash,
Lehko povsodi okoli pelash.

16. XVI.

Zhe dolgo sékash, mora past
Tud' enkrat nar ti vekshi hrašt.

17. XVII.

Raj hitro spat, pa sгодaj vstat,
Zhe hozhesh biti sdrav in mlad.

18. XVIII.

*Modrost je veselje shivlenja,
In zhednost tolashba terplenja.*

19. XIX.

*Nedolshnost smiraj po sankah
hòdi;
Pa angelz nebeshki jo vòdi.*

20. XX.

*Nobèden ne bo srezha tvôja,
Zhe si ne bošh samo svôsa.*

21. XXI.

*Pridnimu en d'oneš vezh vela',
Kakor lenuhu jutra dva.*

22. XXII.

*Per Bogu' serzé,
Per delu roké.*

23. XXIII.

*Prevsetnost je povsod spotika,
In framota se sa njo' pomika.*

24. XXIV.

*Kadar ti mišliš d'obro storiti,
Ne zhakaj, de bi te mogli profiti;
Kdor se sanasha na hvalo ljudi,
D'obriga d'ela plazhilo sgubi.*

25. XXV.

Koder zibel' za med pobira,
 Tam od strupa pajik vmira; —
 Kakor tvojo serze je,
 Tak bošh tud' obernil vse.

26. XXVI.

Luzh in pamet naj gori,
 Ker bres njih svetlobe ni;
 Bres luzhi bo temno telò,
 Bres pameti dušhno okò.

27. XXVII.

Mi ne shivimo satò, de bi jedli,
 Ampak le jemo satò, de shivimo.
 Tejmo in pijmo po mèri takò,
 De nam shivljenje podpiralo bò.

28. XXVIII.

Mnogim pokaski veselo shivljenje,
 Bod' dobre volje poshteno s' vsim;
 Sbranim potoshi ti svôjo terplenje,
 Serze odkrivaj le prav svolenim.

29. XXIX.

Po zelim sveti je bôshja sláva,
 Le v' serzi hudôbnesha tihá pu-
 sháva;
 Od zherva do slona vse kváli Bogá,
 Le gresnik hudôben mu kvále
 ne dá.

30. XXX.

Shróka je zesta pregresnosti.
 Skraja
 Gladko po trati med zvetjam pelá;

Dalej ko vòdi, nevarnej prihaja,
 Sadnizh se v' mrazhno dolino
 konzha'.

31. XXXI.

Sterma se zhednosti stesa dosdèva,
 Dokler se zhlovek po njej ne poda';
 Dalej ko hòdi, veselej prepèva,
 Sadnizh v' veseli raj ga perpela'.

32. XXXII.

Idèlan nezhistnik in pa zhervivi
 sad sta si podobna;

Od zherva snedena padeta:

Pervi pod semljo,

Drugi na njo.

50. 100. 500. 1000.

L. C. D. M.

Zhedne povesi.

1.

Pôtok sajesen.

Ne saftopen kmet je imel travnik poleg potôka; ali flaba trava je rafla v' njemu.

Šofed mu svetje, naj potók v' njega napela. Sdajzi se dela prime, ino s' drushino zel pôtok sajesi. Saftavlena vôda pa travnik nastôpi, s' péfkam sanófi, in she flabejga naredi.

*Kar je prevezh, sdravo ni;
Le po malim dôbro št'ri.*

2.

Difhezha rosha neteka.

Katerza gre s' materjo v' vert, ino lépo pisano roshizo vterga. „Oj, kako difhi!“ je rêkla, in se nje naduhati ne more. Od prevelike shelnosti roshizo v' ufta slazhi in shvekati sazgne. Difhezha roshiza se pa

deklétu vgreni; mogla jo je ispluvati in savrezhi.

„Glej, moja dekelza!“ so mati djali, „vsako veselje prevezh savshito se nam samo v gabi in nadovelizha.“

3.

Breskve dobrotlivosti.

Ôzhe so kupli na tergi pêt pre-fkev, so nje prinesli domó in dali otrokam, vsakimu eno. Svezhér popraščajo: „Kak so bile kaj breskvize dôbre?“ „O jej!“ rezhe nar starej, „pazh sladke so bile. Š-hranil sim koshizo, in njo bom vsadil, de bodo tudi per naš rastle.“ Tak je prav, rezhejo ôzhe; ti bosh dober kmet. — „Jes sim môjo kmalo pojedel“ pravi nar mlajshi, „koshizo sim pa savergel.“ Ti nisi prav naredil, mu rezhejo ôzhe; si pazh ôtrok. — Drugi sa starejšhim pové: „Ôzhe!

jes sim koshizo pobral, stokol sim njo, jederze snèdel, breskvo pa sosedovimu Lukazu prodal, de bom lahko dvanajst sa eno kupil.“ Ôzhe odkimajo rekozh: „Ti si szer svito, pa ne po otroshko storil. Bog ne sadeni, de bi kaki barantavez bil.“ „Kam si pa ti svojo djal?“ vprashajo ôzhe Martineka. „„Môjo breskvo,““ njim odgovori, „„sim sosedovimu Petru nesel, ki she tak dolgo sushizo (jetko) ima. Branil se je, jo vsèti, pa sim romeno breskvizo na postel poloshil in beshal.““

„Kdo je med vami s' svojo breskvo nar bol prav obernil?“ vprashajo ôzhe. „Martinek! Martinek!“ klizhejo vsi, on pak molzhi.

*Kdor se vboshzhekov usmili,
Gosgodu na posodo daja. —*

Prip. 4, 31.

Plagor vsmilenim, sakaj milost bodo dosegli. — Mat. 5, 6.

4.

Zenza (korbiza) nevoljnosti.

Anzhika je v' eni vrozhi vezhérki roshze nabérala, polno zenzo nadevala, in she en patanoshter srelih jagod napelala. Vefela se vléshe v' lenzo, ptizhize nji lepo pojejo, in êna sladko saspí. Ravno se je deklizi od njéne srezhe senjalo; nebó se pa zherno oblézhe, in stemní. Pish po drevju rujove, krishama sabliskne, grom treshi, in deklizo sdrami.

Vsa splashena vstane, zenzo pobêre, in napne domó; alj do koshe jo je premozhilo. Pish ji je tudi roshze rasnesel, in jagode so se v' zenzi rastopile. Jesna zenzo po travniki sakadí, na ves glas sajoka, in pod streho sbeshí. Kmalo se je pa svedrilo; lépo hladno popoldne je. Vse je na novo oshivélo; lepshi pojejo ptizhize, gorfhi zvetijo roshize, in vse vabi deklizo na polje. Špoljubi se ji sopet nasaj; pojishe saverssheno zenzo, gre in najde she salfhi roshi-

ze, nabéra jagode, ki so od rose
sše bol napéte. — Šonze se je na-
gnilo, in se prijasno po ozhetovi hi-
sli osíra. Nabrala je sadošti in se
veselo podala po obfijaním poti na
ozhetov dom.

*Sa desham šonze sšije, sa sha-
lostjo veselje gre.*

*O žhlovek! le tolashi se, zhe tebi
hudo je.*

5.

Saroki sakonske frezhe.

Moder starashína je saliga fanta
shênil. Ravno šta sjutraj sгодaj is sa-
rokov shla, in šonze je lepo romeno
zhres hribe perfjalo. „Glej,“ je djál
moder mosh mladimu sheninu, „kako
zherstvo sгодno šonze vštaja, in na-
stopi svôj pot. Ne dà se vštánovíti
hudim vetrovam, sše lépsli se is
samegle prikashe; pomnoshi se mlje

blago, is velizhaſtno ſvôj tek dokonzhá. Ti bodeſh tudi ſkoraj naſtopil ſvôj novi ſakonſki ſtan, boſh is mladenzha moſh; oj, bodi ſhlahnimu ſonzu podobén!“

Na vezher po poroki je ſtaráſhína na neveſtnim domi ſlovo vſel, prijél vſo ſolsno neveſto pod paſ'ho in njo v' ſredi ſvatov pelal na ſheninov dom. Po poti njo tolashi; ſonza ni bilo vezh, de bi ſe bila po njemu osirala. Kaſhe nji pa ſemlje ſhlahno zvetje in ſelenje, kaj ſa en ſhlahni ſad de rodi, in rezhe: „Bodi mlada ſhêna tihi ſemlji enaka; ſkerbna mati, kakor je ôna, bodi tudi ti. Semlja bres vſe bliſhave, bres vſakiga hrupa, in mirno ſvôje dela opravla: redí travzo in drevje, natakje ſtudenze, naliva potoke in polepſha zelo ſtvarjenje.“ —

Na ſheninovo ſtanovanje ſo priſhli; ſadni ſharki vezhernika po ſtermih gôrah vgaſnujejo; ſtaráſhína pred durmi poſtoji, prime ſhenina in ne-

vesto sa róke in rezhe: „Moj ljubi shenim in nevesta! Bodita si mosh ino shena, kakor sta si sonze in semlja.“

*Srezhen je sakonski stan
Prav in poshteno pelán;
Kdor pa v' tajistim greshti,
Tukaj shé v' pekli gori.*

6.

Metulov lov greshniga djanja.

Matevshek je sгодaj v' svôj ver-
tez letel roshiz natergat, in venez
isplest svoji materi sa reshitvo. Ravno
na sv. Marjete jutro je bilo. Sagleda
pa pisaniga metula in lovi ga. Dalej
ga vjema, she bol njemu dopade,
sadrizh na njegovi mladi hrushzi ob-
fedí. Bilo je lépo salo drevze, ozhe
so mu jo vsvôjili, in od veselja njo
je bil s' roshzam obfadir.

Metul se je na selêni vejzi sibal,
Matevshek ga tiho salese, mahne s'
svôjim klobukam po njemu, zvetezho

vejo odzhéne; vse roshze poman-
dra, in metula mertviga, vřiga ra-
splasenga najde, de se mu gabi do
njega. Jokáje se verne, nima me-
tula, ne roshiz, ořtala mu je ozhe-
řana hrushza.

*Mladenzhi! ne samudite svoje
hude řhelje krozháti,
Ako nozhete prepôsno jokáti;
Kdor se v' svôji mladosti posva-
rit' ne puřti,
Tega v starosti řhalořtna řkuřh-
nja vuzhi.*

7.

Dvojna véřt in dvojni pot.

řholni uzhenik so svôjim uzhen-
zam raslagali, kako ljubesniva je dô-
bra véřt, kako řrařhna pa huda.
Vři so njih radi pořluřhali. Sdaj nje
poprařhajo: „Kateri meni vé eno pri-

liko od hude in dôbre vesti povedati? En priden fholar vftane in pravi: „„Jes bi povedal, pa ne vem, ako bo prav.““ „Le povéj,“ fo mu rékli.

„„Dvema potama, miſlim, bi bila huda in dôbra veſt nar bol podobna. Œhe ni dolgo, kar ſim nju hodil.““ —

„„Kadar fo bili ſovraſhni Franzoſi ſkos naſho véſ perderli, fo ozheta s' vosam in s' konjami odgnali. Ni jih bilo dolgo domó. Vſi ſmo ſe jokali. Mati fo me v' meſto poſlali, ozheta jiſkat. Niſim njih najſhel, poſno v' nozh ſim ſhaloſten domo hodil. Vetter je gerdo po ſmrezhji tulil, ponozhni vranóvi fo ſe derli, in pa ſove fo ukale. Od ſtrahu in joka me je ſerze bolélo; ſtrepetal ſim, kadar kolj je liſtje ſaſhumélo.““

„„Œam per ſebi ſim djal: Tak ſtraſhno mora zhloveku pri ſerzu biti, kadar ga huda véſt pèzhe.““

„„Drugokrat ſim s' ſeſtró ravno po tim poti is meſta ſhel. Ózhe fo

náj bili poslali, nekaj lépiga materi sa rešitvo kupit. Tudi pôsno v' nozh sva v' spomladnim zhasi domó hodila. Lepo tiho in jasno je bilo, mesenz je svetil, rahlo je vôda roshlala, in slovizheki so po germovi prepévali. Sa roke sva se pelala, in skakala od veselja ozhetu na proti, ki so nama nasproti shli.““

„„Misli sim: Tak ljubesnivo more biti zhloveku na dushi, ako dôbro vést ima.““

Vsi so ga tiho poslušali, in uzhenika pogledajo. „Kaj si bote pa vi sa en pot isvoljili?“ poprašajo uzhenik svôje uzhenze. „„Le tega lepiga; tudi mi hozhemo imeti dôbro vést, in biti poshteni ljudje.““

Nasha vést je bôshji glas,

Pogublenja varje nas.

S' eno roko nam kashe na pogublenje vezhnosti,

*S' drugo na sapušhêno štêso
zhednosti.*

*Kdor jo poslušha svestò,
Se nikdar pregrêshil ne bo'.*

8.

Vinska terta ponishnosti.

Hvalile so se drevesa ob gódu stvarjenja, eno zhres drugo se povs- digavalo. „Mêne je Bog prav mosh- ko, koshato in velizhafno stvaril,“ je dêbel hrašt djâl. — „„Mêne pa ka- kor divizo, vřim sa gospodizhno in kraljizo,““ je rêkla smreka; „„tenka sim in visoka, po simi kakor po léti selenâ.““ — Tak se bahajo od maliga do vezhiga, in sadnizh se sħe tern napihuje. Le sama vinska terta mol- zhi, se ponishno v' semljo naflanja in sama per sebi rêzhe: Bog je me- ne tak stvaril. Kakor je njemu prav, naj sħe bo mêni.“ Štvarnika je sa-

zhela hvaliti, in od veselja se joka. — Kmalo pride zhlôvek, terta se mu vsmili, lepo jo okopá, in opravi. Hrašt oklesti, vejnîk naredi in s' njim terti poštele (pognoji); poseka smreko, jo terti sa kolje rászepi in jo priveshe: ternje poreshe in terto s' njim ogradi.

Terta sivne mladike poshene, lepo selení, dishezho zveti, shlahno sori, s' grosdjam otroke, s' vinzam moshé rasveseljuje, in she starzheke kreva (krepzha).

Vsi ji hvalo pojejo;

„Preljuba vinska terta,

Veselje môjiga serza i. t. d.

Kdor se povekshuje, bo ponishan,

Kdor pa ponishuje, bo povekshan.

Prevsetja se povsod spotika,

In framota se sa njo pomika.

9.

Roshza modrosti.

Lisika, dekelza mlada, je sali vertez imela in ga s' roshami nafadila. Šonze v' spomlad je roshze ogrelo; pred vřim se ena lepo razzveti. V' jutro, ker ravno sonze pořije, gre tudi Lisika, roshzo objiskat. Lépo zvetezho njo najde, na steni sa njo pa sapifano vidi: „Mlada dekelza glej!“

Tak mladořt zveti;

Tak se nedolřhnořt řvetli;

Tak se pořhteno veřelje řmeji.

Objela je roshzo, in povernila se. — Zhres ene dni gré Lisika sopet roshzo objiskat, pa klaverno jo najde, řhé se povéřha in ořipuje; sa njo pa řpet sapifano řagleda: „Glej!“

Hitro mladořt ozveti,

Lehko nedolřhnořt řgubi;

Krátko veřelje terpi.

Šolse jo polijejo, in roshizi perefa odpadajo. Šhe enkrat na vezher drugiga dneva roshzo objifhe, pa shaloft! kaj najde! — Roshza je shé vfa obletela, in golopuzhna ſtoji; — sa njo pa ſapifano bêre:

Mladoſti nikar ne ſamudi;

Nedolſhnoſti nikar ne ſgubi;

Poſhteno veſela vſel' bodi. —

Lisika ſe raſfolſi, na perefa poklekne, ki ſo okoli roshze leſhale, in oblubi iſ ſhiviga ſerza Bogu, po letih naukih ſhiveti.

Deklizhi! ſa dvojne venze ſkerbite:

Od ſvunaj ſe venzhajte s' roshzami,

Od ſnotraj pa s' ſvetimi zhednoſtmi.

Pervi venez bodete per poroki
smenile:

Le nikar, de bi drugiga sgu-
bile.

10.

Krivizhna semlja vèzhna tesha.

Shlahni gospod je sapušheni vdovi êno dobro njivo vsel, ki je ravno sa grafhino leshala; le nekaj maliga je firoti sa semljo vergel. Ôna profi, jokka, pa vse saŝtonj! shé sazhnejo is njive vert délati. Grafhinskimu shupanu se reva smili; bil je ŝtar, poshten mosh in je veliko per gospodi samogel. Vseme êno veliko baŝago (shakel), pa ŝtariga konja, in ga shene ravno k' gospodu na vert. Lepo se odkrije, perklone in profi gospoda sa êno baŝago perŝti is letiga noviga verta.

„Kaj pa bošh s' to perstjo!“ se mu gospod nasmehi; „ne maram, ako nje defet balag odnêsefh, she le vidil bom, kaj sa êno prasno vero s' perstjo imafh.“ — „„Imam vero, in she prav terdno se svoje vere dershim,““ stari shupan gospodu odgovori, in svôjo mavho do verha s' perstjo nadeva.

Oberne se k' gospodu rekozh: „„Gospod shlahni! lepo nih profim, naj meni pomagajo leto semljo konju sadeti, in kmalo bodo vidili, kaj sa êno vero de s' perstjo imam.““ Obadva vsdigujeta, in vender vsdigniti ne samoreta. „Oj,“ pravi gospod, „to je nama pretêfhko!“ „„Po refnizi gospod,““ moder shupan pravi, „„êne betve semlje obadva vsdigniti ne moreva, kako bote pa vi zelo tesho ravno te njive tamkaj na bôshji pravizi nofili, katero šte po krivizi siromafhki kmetnji odvseli?““

Beseda shupanova je shlahnika v' shivo spêkla: „Naj pride vdova, ho-

zhem nji storjeno krivizo dvojno po-
verniti.“

Krivizhno blago

*Zhloveku nikol dobro storilo
ne bo.*

*Kaj pomaga zhloveku, naj si
zel svet perdobi,*

*Ako na svoji dushi shkodo
terpi?*

11.

Oblazhilo nedolshnosti.

Katarinka je lepo belo krilo (dolgo oblazhilo) od svoje tête dobila. Is zhishte prashnje tenzhize je bilo; in salo pisan podlinek je imelo. Ni se ga mogla nagledati; le smejala, skakala, in pa sosednim tovarshizam kasala ga je. Préden se vleshe, ga pogleda, in bersh, ko vstane, ga gledat leti.

Ravno se je bil njeni starej brat oshenil, in ôna na gostiji je salo krilo oblekla. Sadoſti ga ni varvala, in ga êno malo okaplala. Milo se je jokala, ſolſe ſo ſe ji po lizi vlivale od velike ſhaloſti, s katero je ſvôji materi ſtorjeno nefrezho tóſhila. — Na pogostvanji ga ſpet okapla ſhe enkrat tak môzhno. ſhal ji je bilo, pa ſhé ne vezh tako, kakor pervokrat; ni ſe vezh poſoſila ſa to. ſkerbna mati ſo ſvôjo hzher na to poduzhili rekozh: „Le poglej, mojo déte! ravno tako ſe tudi s' tvôjo nedolſhnoſtjo godí, kakor s' ſalim tvôjim oblazhílam, ſakaj tudi nedolſhnoſt je duſhno oblazhílo ſvatovſko. — Oblazhílo ſi varvala, dokler je bilo ſhe lepo in zhíſto. Jokala ſi ſe in ſhalvala, kadar ſi ga pervokrat omadeſhvala; pa kadar je ſhé okaplano, te vezh tolko ne ſkerbi. Na drugo okaplanje ſhé ne porajtaſh, na tretjo in ſhterto pa zelo poſabiſh, in s' kratkoma je nar ſalſhi obla-

zhilo vmasana zapa, katero savor-
shesh; ravno tak svôjo nedolshnost
sapravish!“ —

Varvaj se perviga greha, in bê-
shi, de te ne lajha.

Kdor se perve stopinje nizh ne
boji,

Drugo nastopa, tretjo stori,
In skoraj do vrata v' hudobiji
tezhi.

12.

Dober sad ozhitoserzhnosti.

Lepe verste sadunosnih dreves je
skerben gospodar sa hisho nasadil.
Drevesa so she sazhele roditi, in
shelno nje misli gospodar pervokrat
pokusiti, kaj sa eniga plemena so. —
Sosedov potepuh se je pa perkradil,
domazhiga fanta spravil, de gresta
in napol srelo sadje olomastita.

Hifhni ôzhe najde, in môzhno shaluje, de so mu gerdeshi to naredili, pa vedel ni, kdo. Joj! doma-zhiga je to sabolélo, dirjal je k' veshkimu, in se jokal, rekozh: „Jem-nasta! kako so nash ôzhe serditi, de sva to naredila. Takó mene serze bolí, de ne vém kaj sazhéti. Shiba bo péla, in vezh me ne bodo radi iméli.“ — „„Lej ga bebeza!““ mu je sofedov djál, „„saj ne vejo, de sva mi dva, le molzhi, in pa taji, de nisva.““

Mihaz, tak je bilo domazhimu imé, si ne vupa ozheta ravno pogledati. Vést ga je pékla. — V' frédi vezherke pernêsejo ôzhe otrokam sreliga sadja. Vsi so se veselili, le Mihaz herbet obrazha in joka. „Kaj ti je, Miha?“ ga ôzhe prashajo, in sa rôko primejo. — „„Le pustite me,““ je milo djál, „„saj nisim vezh vreden, de bi me radi imeli; le têpite me, têpite, saj sim saflushil, ki sim vam vasho sadje oklatil.““

Ózhe ga objamejo, in potalashijo rekozh: „Sato ker si mi sam obstal, kar si storil, ne bom tebe tepel; le ne stori kaj takiga vvezh, tak bodem lahko na vse storjeno posabil.

Gerdo je húdo storiti;

She gershí je húdo tajiti.

Kar si pregresshil, ozhitno ob-
stoj,

Saslushene shtrafe nikar se ne
boj;

Zhe ravno ji tukaj odjidesh,

Po smerti ji vender v' pèst
pridesh.

13.

Korito nehvaleshnosti.

Štari mosh, ki se je shé od vi-foke starosti tréfel, svôjimu mladimu finu in snehi gospodarstvo dá, in per njima shiví. Per njihovi misi trepetáje vezhkrat is shlize rasnese in pokaplá. Šilno je to mladim mersélo. V' kot sa pézh ga deneta, v' eno glinaſto ſklezhko mu jéſti verſheta, pa ſhe do ſitiga ſe ni imel najeſti. — Milo ſe ſa miſo osira, in pa grenko poſhira, s' zhim ga mlada paſeta. —

Pergodí ſe mu, de ſklezhka is rok ſleti, in ſe vbije. Kdo je vezh raſfajal, kakor vreſhozha sneha! Šin kupi leſeno torilze, in ozhetu ſvoji-
mu ga dá, naj is njega jéjo. Ravno ſe en den mlada ſa miſó goſtita, in ſtari ſa pezhjo sdihuje, in fantek, nehvaleshnih mladih, tri in pol leta ſtar otrok, deſkize v' hiſho pervlézhe in sbijati sazhne. Mladi ga vpraſha:

„Fantek! kaj boš naredil?“ — „„„Ko-
rito napravlam,““ mu malo déte od-
govori, „„„de bote vi in pa mati is-
njega jedli, ker bote stari in jes go-
spodarstvo prejmem.““ To od lastni-
ga otroka saflifhati, je mlade pogo-
relo. Rasjokata se, vsemeta stariga
sa miso, in svesto do smerti streshe-
ta mu.

*Kdor starishe svoje do pra-
ga pervlêzhe, tiga bodo njegovi
otrozi zhres prag isfuvali.*

*Sposhtuj ozketa in mater
svojo, de tebi dobro pojde, in
boš dolgo shivel na semlji.*

14.

Boshtjan golfan.

Poslušajte mladenzhi vi!

Kako je takimu godi,

Ki sholo sanizhuje:

Kakò v' mladosti prevsetnjak

Na svojo starost zel fromak

Samudo obshaluje,

Sa frezho pa sdihuje.

Je bil v' tim kraji en Boshtjan,

Sa sholske navke ves saspan,

Ni hotel v' shola jiti;

Pa tud' bogati stareshi,

So mu potuho dajali:

„Zhe hozhesh priden biti,

Bres shole snash shivèti.“

Bres vsiga navka srafel je,
 In sgubil svoje starishe,
 Bogastvo mu ostalo.

Ali kaj! de je prevbog Boshtjan
 S' potrebnim rajtengam' nesnan;
 Ufe, kar je kolj kaj snalo,
 Boshtjana je golfalo.

Boshtjan ni védel, kolko 'ma',
 Ne, kolko vsako léto dá,
 Povsed so ga sjiskali;
 Plazhnikov ni sapisat' snal,
 Dolshnikov se je terjat' bal,
 Namesto deb' plazhvali,
 So dnarje mu jemali.

In s' kratkoma, de vse povém:
 Kakò je prishlo, sam ne vém,
 Na boben so ga djali.
 Ker pisem srotej posnal ni,
 So njih golufi smenzali;
 She pezh so mu prodali,
 Po sveti ga sagnali.

Boshtjan she sukajo svôjo 'ma,
 Sa to tud' v' pravdo se podá:
 Možno ga doktor hvali;
 In kadar sukajo tud' sgubi,
 Is hlazh pa frajza she vesi,
 So pravdo dokonzhali,
 In mu podkrishat' dáli.

Ves zapast, boš se dalj poda',
 Sa potepuha 'majo ga,
 Povsod so se ga bali:
 Na ofhteriji je ostal,
 Ofhtér mu je tud' jesti dal,
 Pa kar od mise k' shtali,
 So ga gnoj kidat gnali.

Boshtjan je moral bit vesel,
 De je ofhtér ga v' slushbo vsel;
 Prav pridno k' delu féshe;
 Pometa hlev, in kida gnoj,
 De bi si slushil kruhek svoj,
 Prav škerbno konjam streshe,
 Pripreshe, in odpreshe.

En vezher po vezhërji shë
 Do njega prishel s' pismam je
 En snanz tajiste kishe.
 Boshtjanu se prav mozhno sdi,
 In ferze njemu govori,
 De srezha njega jishe;
 Pa brat' ne sna, kdo pishe.

Ker revesh brati sam ne sna',
 'Se k' gospodarju berst poda',
 In pismo mu pokashe;
 Alj bil je ta njegov ofhtër
 En velk lashnivz ino golfër;
 Na pismo s' perstam kashe,
 S' jesikam mu pa lashe:

„Poglej, Boshtjanek! pismo to,
 Kak dalezh je po morji shlo,
 I Samorja mora biti.
 Tam en'ga striza imel si,
 Sto kron so sapusili ti,
 Zhe hozhesth po nje jiti,
 Pa tud' ob glavo priti.“

„U' Samorskim tam Slovenzov ni,
 Kristjan nobeden tam ne sh'vi:
 Tak so moj ôzhe rêkli.
 Se med Samorze bosh podal?
 Alj se ne bosh Pesjanov bal!
 Ti bodo kosho flekli,
 Te kuhali in pèkli.“

„Boshtjan! réš krone lépe so,
 Pa vender, vender teshko bo
 Tajiste kdaj dobiti;
 Alb vender, ker te rad imam
 V' nevarshno se sa te podam:
 Sto kron ti hozhem shtéti,
 In une jes prevséti.“

„Glej, frezha jishe te Boshtjan,
 Tam bi she bil sa vse golfan,
 Tu so gotovi dnarji.
 Bog vé, zhe jih kedaj dobim,
 In morebit she vse sgubim,
 Golfati me Bog varji!
 Zhe hozhesth, tak pa vdari!

„Boshtjan je vdaril prav vesel,
 Perpelal prizhe, krone vsel,
 Povsod se s' njimi hvali.
 Pa s' kratkim se je svedelo,
 De pismo je le 's Tersta blo;
 Tam dnarji so leshali,
 Miljon slata' veljali.

Boshtjan je le fromak ostal,
 Zhe mu je Bog ravn srezho' dal,
 Ljudjé so ga golfali.
 Namesto slatov en miljon
 Je le dobil sto belih kron;
 Povsod so se smejali,
 In, ofel! so mu djali.

Ste slišhali, mladenzhi vi!

Kaj lene vse Boshtjan uzhi:

Samuda vasha shkoda.

Kdor se v' mladosti prav suzhi,

Sa miso lahko s' vsim fedi,

Sanemarna perfmoda

Kosti sa vratmi gloda.

Priloshne molitvize brumne dufhe.

1.

Kratko juterno perporozhenje.

(Bersh kakor vstanešh se pokrishaj, roke
s' serzam povsdigni, in rezi:

*Hvalen bodi vsmilen Jesus,
de si me varval nezoj; daj mi
she donešh srezhen den, vse tebi
k' zhašti sazheti in konzhati,
dòbriga veliko storiti, in se greha
varvati. Amen.*

2.

Vezherno perporozhenje.

*Sahvalim tebe, ljubi Jesus!
sa vse gnade, katere sim donešh*

prijél-a. Prosim tudi ponishno
 te, odpusti mi grehe vse, s
 katerimi sim tebe rasshalil-a.
 Daj meni ljubo lahko nozh,
 prav mirno spat, pa jutro sopet
 sdravo vstat in jit veselo na svoje
 delo. Amen.

3.

Pred delam.

Ti, o vezhni Gospodar!
 si mi dal to delo, k' tvôji
 zhaсти sazhnem ga svesto in
 veselo. Le po tvôji sveti volji
 delati shelim, de oblubleno pla-
 zhilo enkrat sadobim. Amen.

4.

Po deli.

Moje delo je storjeno,
 Naj bo teb' perporozheno!
 Svôj svet shegen meni daj,
 In pa enkrat sveti raj. Amen.

5.

Kader ura bije.

Ura bije, klizhe, vpije:
 Zhlôvek! smerti spomni se.
 Kakorshno je kol' shivlenje,
 Takshna smert in vezhnost je.
 Oj! deb' bla le k' bôshji zhaсти
 sdaj minila,
 Enkrat pa sa naj tud' sadna
 srezhna bila. Amen.

6.

*Kadar memo zerkve gresh, v kateri se sv.
reshno Teló snajde.*

(Nisko se perklóni s' glavó in s' desnim
kolenam do tla rekozh:)

*Bodi zhessheno in hvaleno
Jesusa reshno Teló v' svetim
Sakramentu. Amen.*

7.

*Memo zerkve, v kateri presv. reshniga
Telesa ni.*

(Le s' glavó se perkloni in rêzi:)

*Bodi vredno pozhesshena sve-
ta bôshja vesha! naj se tu-
kaj prav opravlja sveta slushba
bôshja. Amen.*

8.

Memo bridke Martre.

(S' glavó fe nísko perklóni in rêzi:)

*Mi tebe molimo, krishani Je-
sus! in te zhaštimo,
Ker škos tvôjo šmert na kri-
shu svelizhani bit she-
limo. Amen.*

9.

Memo Marijne podobe.

(Eno malo s' glavó fe perpogni in rêzi:)

*Pozhešhena bod' kraljiza,
Bôshja mati in deviza!
Prosi ti Boga' sa nas,
Šdaj ino na sadni zhaš. Amen.*

10.

Memo podobe svetnika ali svetnize.

(Nagni glavó in rêzi:)

Pozhešhen bodi ti isvoljeni svet-
nik-za;

Bodi per Bogu našh svești pri-
proshnik-za. Amen.

11.

Memo britofa.

(Rêzi:)

Vezhen mir in pôkoj v sim
vérnim mertvim Bog daj, vezh-
na ljuzh jim sveti naj, pa
tudi enkrat nam po našhi
smerti tam Amen.

Kadar se poshkropish.

(Pokrishaj se in rêzi:)

*J nebeshko rôso me pro-
shkropi vezhni Ôzhe, in môjo
dusho od vsih grehov omij;
naj s' zhistim serzam têbi slu-
shim! Amen.*

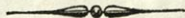
K Ô N Z.

KASAVIZ.

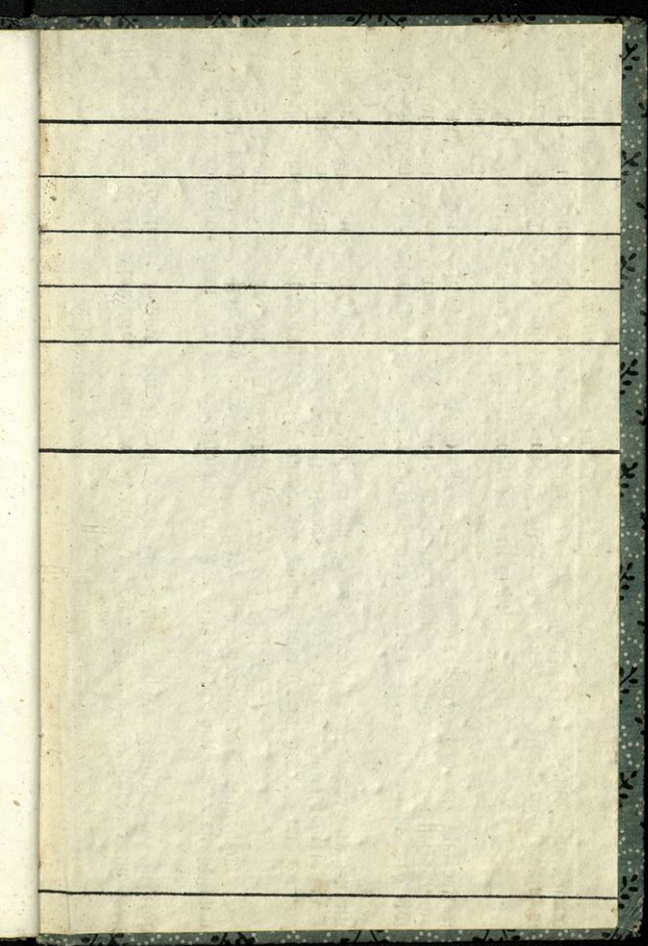
I. Glafniki	3
II. Tihniki (foglafniki)	3
III. Ne lozhliivi tihniki	12
Velike zherke	15
Male natifnje in pifnje zherke	24
Velike natifnje in pifnje zherke	25
Vodbe sa rasftavo befedi	26
Snamenja med befédami	27
Shlahne jagode lépih navkov	32
Zhedne pripovefti	40
Priloshne molitvize brumne dufhe	72

KASAVJE.

3	I. Glavni . . . . .
8	II. Pševitje (ločeno) . . . . .
13	III. Ne ločeno pševitje . . . . .
15	Veliko zrnje . . . . .
21	Malo zrnje in pševitje zrnje . . . . .
25	Veliko zrnje in pševitje zrnje . . . . .
26	Vošče za kasavo belati . . . . .
27	Šampanje med belatimi . . . . .
33	Škafne jagode šepih naravnih . . . . .
40	Škafne pripovedi . . . . .
72	Priloga molitve brane duše . . . . .

650

709404